

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1990

Vyhlásené: 22.12.1990 Časová verzia predpisu účinná od: 01.01.2002 do: 30.06.2002

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

542

ZÁKON

Slovenskej národnej rady

z 26. novembra 1990

o štátnej správe v školstve a školskej samospráve

Slovenská národná rada sa uzniesla na tomto zákone:

§ 1

Základné ustanovenie

Zákon upravuje pôsobnosť, organizáciu a úlohy orgánov štátnej správy v školstve a orgánov školskej samosprávy.

§ 2

Orgány štátnej správy v školstve

Štátnu správu na úseku škôl a školských zariadení¹⁾ podľa tohto zákona vykonávajú:

- a) riaditeľ školy a riaditeľ školského zariadenia,²⁾
- b) okresný úrad,
- c) krajský úrad,
- d) Štátna školská inšpekcia,
- e) Ministerstvo školstva Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),
- f) iné ústredné orgány štátnej správy, ak tak ustanovuje osobitný zákon.¹⁾

§ 3

Riaditeľ školy a riaditeľ školského zariadenia

(1) Školu riadi riaditeľ školy a školské zariadenie riadi riaditeľ školského zariadenia. Riaditeľa školy a riaditeľa školského zariadenia vymenúva a odvoláva zriaďovateľ podľa tohto zákona (§ 5 ods. 1) alebo zriaďovateľ podľa osobitného predpisu³⁾ na návrh príslušnej rady školy alebo na návrh príslušnej rady školského zariadenia (ďalej len „rada školy“); rada školy podáva návrh na vymenovanie na základe výberového konania. Ak ide o súkromnú školu, súkromné školské zariadenie, cirkevnú školu a cirkevné školské zariadenie, riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia vymenúva a odvoláva zriaďovateľ^{3a)} po vyjadrení príslušnej rady školy.

(2) Zriaďovateľ uvedený v odseku 1 môže odvolať riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia,

- a) ak pri zistení porušenia zákonov alebo iných všeobecne záväzných právnych predpisov rada školy nepredloží do 30 dní od oboznámenia sa s výsledkami kontroly návrh na odvolanie riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia; zriaďovateľ pred rozhodnutím o odvolaní

riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia vždy požiada príslušnú radu školy o vyjadrenie,

- b) na návrh hlavného školského inšpektora [§ 8a ods. 3 písm. e)]; hlavný školský inšpektor si pred predložením návrhu vždy vyžiada vyjadrenie príslušnej rady školy.

(3) Ak príslušná rada školy nepredloží zriaďovateľovi na jeho žiadosť vyjadrenie podľa odsekov 1 a 2 do 30 dní, zriaďovateľ rozhodne o vymenovaní alebo o odvolaní riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia bez vyjadrenia príslušnej rady školy.

(4) Riaditeľ školy a riaditeľ školského zariadenia zodpovedá za dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov, učebných plánov a učebných osnov, za odbornú a pedagogickú úroveň výchovno-vzdelávacej práce školy (školského zariadenia) a za efektívne využívanie prostriedkov určených na zabezpečenie činnosti školy (školského zariadenia); zodpovedá za riadne hospodárenie s majetkom v užívaní alebo vo vlastníctve školy (školského zariadenia).

(5) Riaditeľ strednej školy vykonáva štátnu správu v prvom stupni. Rozhoduje najmä o

- a) prijatí žiaka na školu,
- b) oslobodení žiaka od povinnosti dochádzať do školy,
- c) oslobodení žiaka od štúdia jednotlivých vyučovacích predmetov a ich častí,
- d) umožnení štúdia žiaka podľa individuálneho učebného plánu,
- e) povolení absolvovať časť štúdia na škole obdobného typu v zahraničí,
- f) prerušení štúdia,
- g) povolení zmeny študijného alebo učebného odboru,
- h) povolení opakovať ročník,
- i) uložení výchovných opatrení,
- j) povolení vykonať opravnú skúšku,
- k) povolení vykonať komisionálnu skúšku,
- l) povolení vykonať skúšku z jednotlivých vyučovacích predmetov aj uchádzačovi, ktorý nie je žiakom školy,
- m) oznámení zákonného zástupcu žiaka, ktorý nedbá o riadnu školskú dochádzku dieťaťa, príslušnému orgánu,
- n) priznaní štipendia,
- o) príspevku zákonného zástupcu žiaka na čiastočnú úhradu nákladov za starostlivosť poskytovanú mládeži v škole a v školskom zariadení.

(6) Riaditeľ základnej školy vykonáva štátnu správu v prvom stupni. Rozhoduje o veciach uvedených v odseku 3 okrem písmena d), g), h), n) a tiež o

- a) odklade povinnej školskej dochádzky žiaka,
- b) dodatočnom odložení povinnej školskej dochádzky žiaka,
- c) oslobodení žiaka od povinnej školskej dochádzky.

(7) Riaditeľ školy v rámci svojej pôsobnosti (odsek 5 a 6) predkladá rade školy (§ 7 ods. 3) na vyjadrenie najmä

- a) návrh na počty prijímaných žiakov,

- b) návrh na zavedenie študijných a učebných odborov a zameraní, na úpravy v učebných plánoch, a v skladbe vyučovaných voliteľných a nepovinných predmetov a predpokladané počty žiakov v týchto predmetoch,
- c) informácie o pedagogicko-organizačnom a materiálnom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu,
- d) správu o výchovno-vzdelávacích výsledkoch školy,
- e) návrh rozpočtu,
- f) návrh na vykonávanie hospodárskej činnosti školy,
- g) správu o výsledkoch hospodárenia školy.

(8) Ustanovenia odseku 3 až 5 sa primerane vzťahujú aj na riaditeľa školského zariadenia.

Pôsobnosť krajského úradu a okresného úradu

§ 4

(1) V pôsobnosti krajského úradu sú

- a) stredné školy a stredné odborné učilištia,
- b) špeciálne školy,
- c) špeciálne materské školy (materské školy pre deti mentálne, zmyslovo alebo telesne postihnuté a pre deti s narušenou komunikačnou schopnosťou),
- d) špeciálne výchovné zariadenia (reedukačné detské domovy, reedukačné domovy pre mládež, diagnostické centrá, liečebno-výchovné sanatóriá),
- e) školské hospodárstva pri stredných odborných školách,
- f) záujmovovo-vzdelávacie zariadenia okrem jazykových škôl pri základných školách,
- g) domovy mládeže,
- h) školské jedálne a školské kuchyne, kuchyne a jedálne v internátnych zariadeniach, ktoré sú súčasťou škôl a školských zariadení uvedených v písmenách a) až g),
- i) strediská odbornej praxe,
- j) školské výpočtové strediská,
- k) pedagogicko-psychologické poradne pre stredné školy,
- l) centrálné výrobné jedálňe pre školské stravovanie a strediská školského stravovania.

(2) V pôsobnosti okresného úradu sú základné školy, základné umelecké školy a školské zariadenia okrem školských zariadení uvedených v odseku 1.

§ 5

Krajský úrad a okresný úrad

(1) Krajský úrad a okresný úrad zriaďuje a zrušuje školy a školské zariadenia¹⁾ podľa siete škôl a školských zariadení, a to po prerokovaní s orgánom miestnej samosprávy.

(2) Krajský úrad a okresný úrad rozhoduje v prvom stupni o rovnocennosti dokladov o vzdelaní vydaných školami v zahraničí.

(3) Krajský úrad a okresný úrad vykonáva štátnu správu v druhom stupni vo veciach, v ktorých v prvom stupni rozhoduje riaditeľ školy a riaditeľ školského zariadenia.

(4) Krajský úrad a okresný úrad pri utváraní podmienok na výchovu a vzdelávanie spolupracuje s inými štátnymi orgánmi, obcami, organizáciami a s orgánmi školskej samosprávy.

(5) Krajský úrad a okresný úrad ďalej

- a) utvára školám a školským zariadeniam potrebné materiálne podmienky a zabezpečuje starostlivosť o existujúci fond budov škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti; ak je to hospodárnejšie a účelnejšie, umožňuje vykonávať uvedené činnosti riaditeľovi školy vo vlastnej pôsobnosti,
- b) zabezpečuje novú investičnú výstavbu škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti,
- c) vykonáva finančné vyrovnanie so školami a školskými zariadeniami vo svojej pôsobnosti,
- d) prideluje cirkevným a súkromným školám finančné prostriedky a vykonáva kontrolu hospodárenia,
- e) vykonáva administratívno-technické práce na mzdovom a pracovnoprávnom úseku v rozsahu poverenia a požiadaviek riaditeľov škôl a riaditeľov školských zariadení, ak sú tieto právnickými osobami,
- f) kontroluje dodržiavanie všeobecne záväzných právnych predpisov,
- g) zabezpečuje stravovanie detí a žiakov v školách a školských zariadeniach vo svojej pôsobnosti,
- h) zabezpečuje organizáciu, prevádzku, ekonomiku a kontrolu v odbornej a hospodárskej činnosti zariadení školského stravovania,
- i) vydáva organizačné pokyny pre riaditeľov škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti,
- j) poskytuje právne služby riaditeľom škôl,
- k) vykonáva komplexnú kontrolnú činnosť na úseku hospodárenia s pridelenými (poskytnutými) finančnými a materiálnymi prostriedkami,
- l) dbá o zabezpečenie sociálnej starostlivosti o pracovníkov v školstve vo svojej pôsobnosti.

(6) Okresný úrad a krajský úrad najmenej jedenkrát ročne informujú verejnosť, príslušnú okresnú školskú radu a príslušnú krajskú školskú radu (§ 7 ods. 4 a 5) a miestnu samosprávu o stave škôl a školských zariadení vo svojej pôsobnosti. Príslušným orgánom školskej samosprávy predkladá na vyjadrenie najmä

- a) návrhy na zriaďovanie a zrušovanie škôl a školských zariadení, na zavedenie študijných a učebných odborov a zameraní,
- b) informácie o pedagogicko-organizačnom a materiálnom zabezpečení výchovno-vzdelávacieho procesu,
- c) správu o výchovno-vzdelávacích výsledkoch škôl a školských zariadení,
- d) návrh rozpočtu,
- e) správu o výsledkoch hospodárenia krajského úradu a okresného úradu,
- f) koncepciu investičného rozvoja škôl a školských zariadení.

(7) Krajský úrad a okresný úrad môže so súhlasom ministerstva zriadiť útvar správy stredných odborných učilíšť na riadenie stredných odborných učilíšť ako svoje zariadenie.

(8) Krajský úrad a okresný úrad zabezpečuje zhromažďovanie, predspracovanie a prenos informácií. Vybrané krajské úrady a okresné úrady zabezpečujú aj uchovávanie a spracúvanie informácií v rámci jednotného informačného systému na určenom území; na tento účel zriaďujú so súhlasom ministerstva školské výpočtové strediská.

§ 6 **Ministerstvo**

(1) Ministerstvo ako ústredný orgán štátnej správy Slovenskej republiky riadi výkon štátnej správy na úseku školstva.

(2) Ministerstvo ďalej zriaďuje a zrušuje

- a) na plnenie úloh v oblasti rezortného výskumu a odborného-metodického usmerňovania rezortné ústavy ako ústredne riadené organizácie,
- b) na zabezpečenie odborného a metodického riadenia škôl a školských zariadení a na vzdelávaciu činnosť pedagogických pracovníkov Štátny pedagogický ústav a metodické centrá.

(3) Ministerstvo ďalej najmä

- a) po prerokovaní s príslušnými ústrednými orgánmi štátnej správy a s krajskými úradmi a okresnými úradmi určuje siete škôl a školských zariadení a zoznamy stredísk (pracovník) praktického vyučovania,
- b) určuje pravidlá výberu a obsadzovania riadiacich funkcií, funkcií inšpektorov, metodikov a ďalších funkcií v rezorte školstva,
- c) určuje zásady pre pedagogické riadenie škôl, a to aj škôl zriadených inými zriaďovateľmi,
- d) rozpisuje metodickým centrá a ďalším organizáciám zriadeným ministerstvom finančné prostriedky vyčlenené zo štátneho rozpočtu na ich činnosť a kontroluje efektívnosť ich využívania,
- e) v spolupráci s krajskými úradmi a okresnými úradmi spracúva koncepciu rozvoja priestorovej, materiálnej a prístrojovej vybavenosti škôl, školských zariadení a stredísk (pracovník) praktického vyučovania.
- f) navrhuje metodiku rozpisu prostriedkov štátneho rozpočtu (s výnimkou miezd) pre školy a školské zariadenia a kontroluje jeho plnenie.

(4) Ministerstvo ustanovuje všeobecne záväzným právnym predpisom podrobnosti najmä

- a) o zriaďovaní, zrušovaní a organizácii škôl a školských zariadení, stredísk (pracovník) praktického vyučovania a na zabezpečovanie ich výchovno-vzdelávacej práce,
- b) o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov, o ďalšom vzdelávaní pedagogických pracovníkov, o doplňujúcom pedagogickom štúdiu,
- c) o prijímaní na štúdium na stredných školách a o ukončovaní štúdia na stredných školách,
- d) o organizácii školského roku na základných a stredných školách,
- e) o postupe a úlohách ústredných orgánov a organizácií pri riadení a plánovaní prípravy mládeže na povolanie,
- f) o výchovnom poradenstve,
- g) o poskytovaní štipendií, odmeňovaní a hmotnom zabezpečovaní žiakov stredných škôl,
- h) po dohode s Ministerstvom financií Slovenskej republiky o podmienkach vykonávania podnikateľskej činnosti školami a školskými zariadeniami a pravidlách rozdeľovania finančného výsledku takejto činnosti,
- i) po dohode s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky o spôsobe vzdelávania občanov vo výkone trestu odňatia slobody,

- j) po dohode s Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky o výkone ústavnej výchovy a o výške príspevkov na úhradu starostlivosti poskytovanej deťom a mládeži v školských zariadeniach na výkon ústavnej výchovy alebo ochrannej výchovy a spôsobe ich úhrady,

§ 7

Orgány školskej samosprávy

(1) Školskú samosprávu vykonávajú tieto orgány:

- a) rada školy alebo rada školského zariadenia,
- b) okresná školská rada,
- c) krajská školská rada.

(2) Rada školy, okresná školská rada a krajská školská rada sú iniciatívne a poradné samosprávne orgány, ktoré vyjadrujú a presadzujú záujmy miestnej samosprávy, záujmy rodičov a pedagógov v oblasti výchovy a vzdelávania. Posudzujú činnosť škôl a školských zariadení z pohľadu školskej problematiky a z hľadiska ich poslania ako vzdelávacích ustanovizní. Plnia funkciu verejnej kontroly práce vedúcich zamestnancov škôl, školských zariadení, krajských úradov, okresných úradov a ďalších orgánov a ustanovizní, ktoré sa podieľajú na utváraní podmienok na výchovu a vzdelávanie na danom území.

(3) Rada školy

- a) navrhuje na základe výberového konania kandidáta na vymenovanie riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia; ak ide o súkromnú školu a súkromné školské zariadenie alebo o cirkevnú školu a cirkevné školské zariadenie, vyjadruje sa ku kandidátom na vymenovanie za riaditeľov týchto škôl a školských zariadení,
- b) navrhuje odvolanie alebo sa vyjadruje (§ 3 ods. 2) k návrhu na odvolanie riaditeľa školy a riaditeľa školského zariadenia; ak ide o súkromnú školu a súkromné školské zariadenie alebo o cirkevnú školu a cirkevné školské zariadenie, vyjadruje sa k návrhu na odvolanie riaditeľov týchto škôl a školských zariadení,
- c) vyjadruje sa ku koncepčným zámerom rozvoja školy alebo školského zariadenia a ku skutočnostiam uvedeným v § 3 ods. 7.

(4) Okresná školská rada

- a) vyjadruje sa k práci okresného úradu na úseku školstva, mládeže a telesnej kultúry, a to najmä ku skutočnostiam uvedeným v § 5 ods. 6,
- b) plní funkciu rady školy podľa odseku 3 písm. a) a b), ak príslušná rada školy nie je zriadená.

(5) Krajská školská rada

- a) vyjadruje sa k práci krajského úradu na úseku školstva, mládeže a telesnej kultúry, a to najmä ku skutočnostiam uvedeným v § 5 ods. 6,
- b) plní funkciu rady školy podľa odseku 3 písm. a) a b), ak príslušná rada školy nie je zriadená.

(6) Členmi orgánov školskej samosprávy sú zvolení zástupcovia pedagogických zamestnancov a ostatných zamestnancov školy, zvolení zástupcovia rodičov, delegovaní zástupcovia obecného zastupiteľstva a zástupcovia ďalších orgánov a organizácií, ktoré sa podieľajú na výchove a vzdelávaní vrátane odborovej organizácie zamestnancov. Na stredných školách sú členmi orgánov školskej samosprávy aj žiaci príslušnej školy.

(7) Rada školského zariadenia^{3b)} sa zriaďuje v

- a) predškolských zariadeniach,

- b) liečebno-výchovných sanatóriách,
- c) diagnostických centrách,
- d) reedukačných detských domovoch,
- e) reedukačných domovoch pre mládež.

(8) Rada školského zariadenia podľa odseku 7 písm. b) až e) sa zriaďuje bez zástupcov rodičov.

(9) Rada školy sa skladá z 5 až 11 členov. Rada školy s 5 členmi sa môže ustanoviť len v školách a školských zariadeniach, v ktorých celkový počet zamestnancov nie je vyšší ako 10. Za ustanovenie rady školy zodpovedá zriaďovateľ školy alebo zriaďovateľ školského zariadenia.

(10) Okresná školská rada má 11 členov a krajská školská rada má 11 členov. Za ustanovenie okresnej školskej rady zodpovedá okresný úrad a za ustanovenie krajskej školskej rady zodpovedá krajský úrad.

(11) Členom rady školy nemôžu byť riaditeľ školy a jeho zástupca. Členom okresnej školskej rady a krajskej školskej rady nemôže byť zamestnanec okresného úradu ani zamestnanec krajského úradu, ktorý vykonáva pracovné činnosti na úseku školstva, mládeže a telesnej kultúry.

(12) Orgán školskej samosprávy je schopný uznášať sa, ak je na jeho zasadnutí prítomná nadpolovičná väčšina všetkých členov. Na platné uznesenie orgánu školskej samosprávy je potrebný nadpolovičný počet hlasov všetkých jeho členov.

(13) V novozriadenej škole alebo v novozriadenom školskom zariadení do vymenovania riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia podľa § 3 ods. 1 túto funkciu vykonáva osoba vymenovaná zriaďovateľom. V tejto škole alebo v školskom zariadení sa rada školy ustanoví najneskôr do troch mesiacov odo dňa zriadenia školy alebo školského zariadenia.

(14) Náklady na činnosť rady školy alebo rady školského zariadenia sa uhrádzajú z rozpočtu školy alebo školského zariadenia alebo z rozpočtu zriaďovateľa školy alebo zriaďovateľa školského zariadenia, náklady na činnosť okresnej školskej rady sa uhrádzajú z rozpočtu okresného úradu a náklady na činnosť krajskej školskej rady sa uhrádzajú z rozpočtu krajského úradu.^{3c)}

(15) Dĺžka funkčného obdobia orgánov školskej samosprávy je štyri roky.

(16) Podrobnosti o zložení orgánov školskej samosprávy, o spôsobe ich ustanovenia, o ich organizačnom a finančnom zabezpečení a obsahové náležitosti štatútov orgánov školskej samosprávy ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 7a **Výberové konanie**

(1) Výberové konanie na vymenovanie riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia vyhlasuje príslušný zriaďovateľ.

(2) Vyhlásenie výberového konania zriaďovateľ zverejní vhodným spôsobom zvyčajným v mieste školy alebo školského zariadenia najneskôr 30 dní pred jeho konaním. Vyhlásenie výberového konania obsahuje

- a) názov a adresu vyhlasovateľa výberového konania,
- b) názov funkcie, na ktorú sa výberové konanie uskutočňuje,
- c) kvalifikačné predpoklady na výkon funkcie podľa osobitného predpisu,^{3d)}

- d) osobnostné a špeciálne predpoklady uchádzačov na výkon funkcie (napríklad špecializačné druhy štúdia, publikačná činnosť, autorstvo učebníc, znalosť vyučovacieho jazyka a pod.),
- e) zoznam dokladov, ktoré treba pripojiť k prihláške do výberového konania,
- f) požiadavku na predloženie návrhu koncepcie rozvoja školy alebo školského zariadenia,
- g) termín podania prihlášky.

(3) Prihlášky uchádzačov o vymenovanie za riaditeľa školy alebo za riaditeľa školského zariadenia, ktoré prišli v ustanovenej lehote, zriaďovateľ spolu s dokladmi uvedenými v odseku 2 písm. c) až f) bezodkladne odstúpi príslušnej rade školy.

(4) Rada školy vo výberovom konaní posúdi predložené podklady jednotlivých uchádzačov a určí poradie navrhovaných kandidátov tajným hlasovaním. Zriaďovateľ môže na účely výberového konania vymenovať dvoch svojich zástupcov, ktorí sa zúčastňujú na práci rady školy pri výberovom konaní s poradným hlasom.

(5) Výsledky výberového konania rada školy bezodkladne odovzdá zriaďovateľovi s návrhom kandidáta na vymenovanie za riaditeľa školy alebo za riaditeľa školského zariadenia. O výsledku výberového konania zriaďovateľ oboznámi uchádzačov najneskôr do piatich dní od jeho skončenia.

(6) Návrh rady školy, ktorý je podpísaný predsedom rady školy a jej členmi, obsahuje

- a) zoznam kandidátov, ktorí sa zúčastnili na výberovom konaní, a ich poradie podľa jeho výsledkov,
- b) návrh kandidáta na vymenovanie za riaditeľa školy alebo za riaditeľa školského zariadenia.

(7) Ak príslušná rada školy nie je ustanovená alebo vo veci nekoná, výberové konanie podľa odsekov 3 až 6 vykoná príslušná okresná školská rada alebo príslušná krajská školská rada (§ 7 ods. 4 a 5).

(8) Členovia príslušnej rady školy pri výberovom konaní sú povinní zabezpečiť ochranu osobných údajov podľa osobitného predpisu.^{3c)}

Školská inšpekcia

§ 8

Úlohy školskej inšpekcie

(1) Školská inšpekcia plní funkciu kontroly štátu nad úrovňou pedagogického riadenia, nad úrovňou výchovy a vzdelávania a materiálno-technických podmienok vrátane praktického vyučovania v školách a školských zariadeniach,¹⁾ v strediskách praktického vyučovania, na pracoviskách praktického vyučovania, v strediskách odbornej praxe a vo vzdelávacích ustanovizniach.

(2) Školskú inšpekciu vykonáva Štátna školská inšpekcia (§ 8a) prostredníctvom školských inšpektorov na základe poverenia hlavného školského inšpektora.

(3) Poverenie na výkon školskej inšpekcie musí obsahovať meno a priezvisko školského inšpektora, predmet inšpekčnej činnosti, označenie školy alebo školského zariadenia, čas trvania školskej inšpekcie, dátum vystavenia poverenia a podpis hlavného školského inšpektora.

(4) Školský inšpektor sa pri výkone školskej inšpekcie preukazuje služobným preukazom zamestnanca Štátnej školskej inšpekcie a poverením na výkon školskej inšpekcie podľa odseku 3.

(5) Školskí inšpektori sú pri výkone školskej inšpekcie oprávnení najmä vstupovať do priestorov škôl a školských zariadení, nazerať do dokumentácie škôl a školských zariadení, vyžadovať od orgánov štátnej správy v školstve [§ 2 písm. a), b), c), e) a f)] informácie a písomné podklady potrebné na plnenie svojich úloh. Na činnosť školských inšpektorov podľa tohto zákona a na ich oprávnenia a povinnosti pri vykonávaní školskej inšpekcie sa primerane vzťahujú osobitné predpisy.^{3f)}

(6) Školská inšpekcia podľa závažnosti zistených nedostatkov uplatňuje tieto opatrenia:

- a) odporúčanie,
- b) upozornenie,
- c) prijatie opatrení zo strany kontrolovaného subjektu,
- d) uloženie opatrení,
- e) uloženie záväzných pokynov na odstránenie zistených nedostatkov,
- f) zastavenie rozhodnutia riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia pri porušení všeobecne záväzných právnych predpisov.

(7) Výsledky zistení a hodnotení z inšpekčnej činnosti sa zaznamenávajú vo výstupných inšpekčných materiáloch formou záznamu a protokolu. Zistené poznatky a informácie sa súhrnne spracujú podľa potreby formou správy na základe výsledkov z vykonaných inšpekcií.

(8) Výstupné inšpekčné materiály obsahujú označenie inšpekčného orgánu, mená a priezviská školských inšpektorov, ktorí inšpekciu vykonali, označenie kontrolovaného subjektu, miesto a čas inšpekčného výkonu, predmet školskej inšpekcie, zistenia a ich hodnotenie, označenie dokladov a ostatných materiálov, o ktoré sa zistenia opierajú. Záznam a protokol podpisujú školskí inšpektori, ktorí sa na inšpekcii zúčastnili, a riaditeľ kontrolovaného subjektu po prerokovaní najneskôr do 14 dní po skončení inšpekcie.

(9) Výstupné inšpekčné materiály sú uložené v škole alebo v školskom zariadení a v príslušnom školskom inšpekčnom centre Štátnej školskej inšpekcie.

(10) Ak školský inšpektor zistí, že sa neodstránili nedostatky zistené školskou inšpekciou alebo sa neutvorili podmienky na výkon inšpekčnej činnosti, môže uložiť zodpovednému zamestnancovi poriadkovú pokutu vo výške od 500 Sk do 1 000 Sk. Pokutu možno uložiť do jedného roka odo dňa nesplnenia povinnosti. Príjmy z pokút sú príjmami štátneho rozpočtu.

(11) Školskú inšpekciu nad odbornou zložkou prípravy na stredných zdravotníckych školách vykonáva Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky.

§ 8a

Štátna školská inšpekcia

(1) Zriaďuje sa Štátna školská inšpekcia ako orgán štátnej správy v školstve; jej organizačnou súčasťou sú školské inšpekčné centrá. Štátna školská inšpekcia je vo svojej činnosti nezávislá, riadi sa zákonmi a inými všeobecne záväznými právnymi predpismi.

(2) Štátna školská inšpekcia je rozpočtová organizácia⁴⁾ so sídlom v Bratislave zapojená finančnými vzťahmi na rozpočet ministerstva.

(3) Štátnu školskú inšpekciu riadi hlavný školský inšpektor, ktorého vymenúva a odvoláva minister školstva na päťročné funkčné obdobie. Hlavný školský inšpektor

- a) predkladá ministrovi školstva plán inšpekčnej činnosti na príslušný školský rok,

- b) predkladá ministrovi školstva správu o stave a úrovni výchovy a vzdelávania v školách a v školských zariadeniach za príslušný školský rok na základe inšpekčných zistení,
- c) predkladá ministerstvu návrhy na vyradenie školy a školského zariadenia zo siete škôl pri zistení závažných nedostatkov vo výchovno-vzdelávacom procese [§ 6 ods. 3 písm. a)] po predchádzajúcom prerokovaní so zriaďovateľom,
- d) vydáva školským inšpektorom poverenie na výkon školskej inšpekcie,
- e) navrhuje zriaďovateľovi po zistení závažných nedostatkov odvolanie riaditeľa školy alebo riaditeľa školského zariadenia,
- f) utvára podmienky na spoluprácu školských inšpektorov so zriaďovateľmi.

(4) Hlavného školského inšpektora môže minister školstva odvolať, ak

- a) bol právoplatne odsúdený za úmyselný trestný čin,
- b) neplní si povinnosti podľa tohto zákona,
- c) poruší všeobecne záväzné právne predpisy platné v oblasti školstva.

(5) Podrobnosti o organizácii školskej inšpekcie, o plnení úloh školskej inšpekcie, postup pri jej vykonávaní a spôsob jej vykonávania, o činnosti hlavného školského inšpektora a školských inšpektorov pri vykonávaní školskej inšpekcie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 9

Podnikateľská činnosť škôl a školských zariadení

(1) Školy a školské zariadenia môžu vykonávať podnikateľskú činnosť pre organizácie, občanov a zahraničné subjekty. Podnikateľská činnosť sa nesmie vykonávať v rozpore s poslaním školy alebo školského zariadenia. Podnikateľskou činnosťou sa získavajú doplnkové mimorozpočtové zdroje na financovanie skvalitnenia výchovno-vzdelávacieho procesu.

(2) Podrobnosti o podnikateľskej činnosti škôl a školských zariadení ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 10

Plnenie povinnej školskej dochádzky a vzdelávanie na školách mimo územia Slovenskej republiky

(1) Deti občanov Slovenskej republiky môžu plniť povinnú školskú dochádzku alebo sa vzdelávať na školách mimo územia Slovenskej republiky (ďalej len „osobitný spôsob školskej dochádzky“).

(2) Podrobnosti o osobitnom spôsobe školskej dochádzky ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 11

Hodnotenie, klasifikácia a vysvedčenie

(1) Výsledky hodnotenia a klasifikácie sa oznamujú žiakovi formou vydania vysvedčenia.

(2) Vysvedčenia sa žiakom základných škôl a žiakom stredných škôl vydávajú v štátnom jazyku.^{4a)} Žiakom základných škôl a žiakom stredných škôl,^{4b)} v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v jazyku národnostných menšín, sa vydávajú dvojjazyčné vysvedčenia, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny. Žiakom škôl,^{4c)} v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v cudzom jazyku, sa popri vysvedčeniach v štátnom jazyku môže vydať aj

vysvedčenie v príslušnom cudzom jazyku, ak je to potrebné na ich prijatie na štúdium v zahraničí podľa príslušných medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná.

(3) Pravidlá hodnotenia a klasifikácie žiakov základných škôl, stredných škôl, stredísk praktického vyučovania, špeciálnych škôl, ako aj druhy a náležitosti vysvedčení vrátane spôsobu ich evidencie a archivácie ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 11a

Pedagogická dokumentácia

(1) Pedagogická dokumentácia sa v školských zariadeniach, základných školách a v stredných školách vedie v štátnom jazyku.^{4a)} V školských zariadeniach a školách,^{4b)} v ktorých sa uskutočňuje výchova a vzdelávanie v jazyku národnostných menšín, sa pedagogická dokumentácia vedie dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a v jazyku príslušnej národnostnej menšiny.

(2) Podrobnosti o pedagogickej dokumentácii ustanoví všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo.

§ 12

Výchovné opatrenia

(1) Za vzorné správanie, za vzorné plnenie povinností alebo za statočný čin môže byť žiakovi udelená pochvala alebo iné ocenenie. Ak sa žiak previní proti školskému poriadku, možno mu uložiť napomenutie alebo pokarhanie od triedneho učiteľa, majstra odbornej výchovy, vedúceho strediska praktického vyučovania, pokarhanie od riaditeľa školy, podmienené vylúčenie alebo vylúčenie zo štúdia.

(2) Pravidlá správania žiakov a podrobnosti o druhoch a stupňoch výchovných opatrení a postupoch pri ich ukladaní ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 13

Prerušenie štúdia

(1) Riaditeľ strednej školy môže žiakovi z vážnych osobných dôvodov, predovšetkým zdravotných, prerušiť štúdium.

(2) Podrobnosti o prerušovaní štúdia ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 14

Zmena študijného alebo učebného odboru a prestup na inú školu

(1) Zmenu študijného alebo učebného odboru na strednej škole alebo prestup na inú školu povoľuje riaditeľ školy.

(2) Podrobnosti o zmenách študijného alebo učebného odboru na strednej škole a o prestupe na inú školu ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 15

Uznávanie rovnocennosti dokladov o vzdelaní vydaných zahraničnými školami

(1) Vysvedčenia o maturitnej alebo obdobnej skúške vydané zahraničnou školou možno uznať len vtedy, ak je na takej obsahovej úrovni, akú poskytujú príslušné školy v Slovenskej republike.

(2) Podrobnosti o rovnocennosti dokladov o vzdelaní a podmienkach uznania rovnocennosti dokladov o vzdelaní vydaných zahraničnými školami ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 16

Zaraďovanie a preradenie detí do špeciálnych materských škôl a do špeciálnych škôl

(1) O zaradení a preradení dieťaťa do špeciálnej školy a do špeciálnej materskej školy rozhoduje riaditeľ školy alebo materskej školy, do ktorej má byť dieťa zaradené alebo preradené.

(2) Podrobnosti o zaraďovaní a preradení detí do špeciálnych škôl a do špeciálnych materských škôl ustanovuje ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

Príspevky na úhradu nákladov ústavnej výchovy a ochranej výchovy

§ 17

(1) Na úhradu starostlivosti poskytovanej deťom a mládeži v školských zariadeniach na výkon ústavnej výchovy alebo ochranej výchovy prispievajú príspevkom rodičia alebo iné osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť.

(2) Výšku príspevkov a spôsob ich úhrady ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 18

(1) Mládeži s nariadenou ústavnou výchovou alebo uloženou ochrannou výchovou sa poskytuje ošatenie a vreckové a pri jej skončení vecná pomoc.

(2) Výšku vreckového, normy ošatenia a vecnej pomoci ustanoví ministerstvo po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a s Ministerstvom financií Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 19

Príspevky na úhradu nákladov spojených so starostlivosťou o deti a mládež v školách a školských zariadeniach

(1) Ak sa v škole, predškolskom zariadení alebo školskom zariadení zabezpečuje okrem bezplatnej výchovy a vzdelávania aj hmotná starostlivosť o deti a mládež, prispievajú rodičia alebo iné osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, príspevkom na čiastočnú úhradu nákladov spojených s hmotnou starostlivosťou.

(2) Rodičia alebo iné osoby, ktoré majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť, alebo účastníci, prispievajú na úhradu nákladov spojených so záujmovým štúdiom v školských zariadeniach.

(3) Výšku príspevku podľa odseku 1 a 2 a spôsob jeho úhrady ustanoví ministerstvo po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a Ministerstvom financií Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 20**Príspevky na školské stravovanie a ubytovanie v domovoch mládeže**

(1) Na úhradu nákladov za stravovanie detí a mládeže v školských jedálňach a jedálňach pri internátnych zariadeniach a na ubytovanie žiakov v domovoch mládeže prispievajú rodičia alebo iné osoby, ktoré majú vyživovaciu povinnosť.

(2) Výšku príspevkov a podrobnosti o organizácii a prevádzke školských jedální a jedální pri internátnych zariadeniach ustanoví ministerstvo všeobecne záväzným právnym predpisom.

§ 22**Rozsah pôsobnosti zákona**

(1) Tento zákon sa nevzťahuje na vysoké školy, školy v pôsobnosti Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, školy Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a školy Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

(2) Na cirkevné školy sa nevzťahujú ustanovenia § 17 a 18; ustanovenia § 3, 5, 6, 11, 12 a 16 sa na ne vzťahujú primerane.

(3) Na súkromné školy sa nevzťahujú ustanovenia § 9, 12, 14, 17, 18, 19 a 20; ustanovenia § 3, 5, 6, 11, 13 a 16 sa na ne vzťahujú primerane.

(4) Na rozhodovanie podľa tohto zákona (§ 3 ods. 3 okrem rozhodovania o udelení pokarhania riaditeľom a podmieneného vylúčenia zo štúdia a § 16 ods. 1) platia všeobecné predpisy upravujúce správne konanie.⁵⁾

(5) Pôsobnosť Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky podľa osobitných predpisov zostáva nedotknutá.⁶⁾

§ 22a**Prechodné ustanovenia**

(1) Orgánom školskej samosprávy ustanoveným pred nadobudnutím účinnosti tohto zákona sa skončí ich funkčné obdobie ustanovením nových samosprávnych orgánov, a to najneskôr do troch mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(2) Práva a povinnosti z pracovnoprávných vzťahov školských inšpektorov okresných úradov, krajských úradov a ministerstva, ktoré vznikli podľa doterajších právnych predpisov, prechádzajú od 1. januára 2000 na Štátnu školskú inšpekciu.

(3) Súčasne od 1. januára 2000 prechádzajú priestory a materiálne a technické vybavenie, ktoré slúžili školskej inšpekcii okresných úradov, krajských úradov a ministerstva, na Štátnu školskú inšpekciu, a to v rozsahu, v akom sa dohodne v delimitačnom protokole uzavretom medzi ministerstvom a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky.

§ 23**Zrušovacie ustanovenie**

Zrušujú sa

1. zákon Slovenskej národnej rady č. 79/1978 Zb. o štátnej správe v školstve,
2. Čl. I zákona Slovenskej národnej rady č. 32/1984 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady o štátnej správe v školstve a zákon Slovenskej národnej rady o školských zariadeniach.

§ 24

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januárom 1991.

F. Mikloško v. r.

V. Mečiar v. r.

- 1) Zákon č. 29/1984 Zb. o sústave základných a stredných škôl (školský zákon) v znení neskorších predpisov.
Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.
- 2) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 179/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 222/1996 Z. z.
- 3) § 10 zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 3a) § 57a a 57b zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.
 - 3b) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 279/1993 Z. z. o školských zariadeniach v znení neskorších predpisov.
 - 3c) § 4 písm. a) zákona č. 119/1992 Zb. o cestovných náhradách v znení neskorších predpisov.
 - 3d) § 4 ods. 6 vyhlášky Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 41/1996 Z. z. o odbornej a pedagogickej spôsobilosti pedagogických pracovníkov v znení neskorších predpisov.
 - 3e) Zákon č. 52/1998 Z. z. o ochrane osobných údajov v informačných systémoch.
 - 3f) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe.
- 4) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 303/1995 Z. z. o rozpočtových pravidlách v znení neskorších predpisov.
 - 4a) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 270/1995 Z. z. o štátnom jazyku Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.
 - 4b) § 3 zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 279/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov.
 - 4c) § 3a zákona č. 29/1984 Zb. v znení neskorších predpisov.
- 5) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok).
- 6) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

